

נעדרים אזרחיים – נתונים

מסמך זה נכתב לוועדה לביטחון לאומי בראשות חבר הכנסת בועז ביסמוט. במסמך יוצגו נתוני המשטרה על נעדרים אזרחיים (לא חיילים)¹ שהיעדרותם דווחה למשטרה; לצורך הפשטות במסמך זה הם יכונה נעדרים.

מיהו נעדר?

לפי "נוהל איתור נעדרים" של אגף המבצעים במשטרה, **נעדר** הוא כל אדם שהיה אמור להגיע לביתו או לכל מסגרת מגורים אחרת שהוא לן בה, לא חזר לאותה מסגרת מגורים במשך זמן סביר (הנוהל אינו מבהיר מהו זמן סביר), ומקום הימצאותו אינו ידוע, לרבות מטייל שלא הגיע ליעד המתוכנן. מקום מגוריו של הנעדר הוא המקום שבו שהה הנעדר במרבית הזמן בשלושת החודשים שקדמו להיעדרות, לרבות מוסדות חינוכיים וטיפוליים, משפחה אומנת ויחידה צבאית.²

עוד נקבע בנוהל מי נחשבים "**נעדרים בסיכון גבוה**": קטינים עד גיל 12, קשישים מעל גיל 70, חולים ומוגבלים בבתי חולים פסיכיאטריים, אנשי כוחות הביטחון, כגון חיילים ואנשי משטרה, וכל אדם שנסיבות האירוע מצביעות על סכנה לחייו. הגדרת נעדר בסיכון גבוה היא אחד הגורמים המשפיעים על דחיפות הטיפול בהיעדרות.³

להלן עיקרי המסמך

- בכל שנה המשטרה מקבלת כמה אלפי הודעות על נעדרים (במרבית השנים מתקבלות 4,000-5,000 הודעות כאלו). רובם המכריע של הנעדרים מאותר תוך זמן קצר, אך אחוז קטן מהם (פחות מ-1%) אינם מאותרים גם לטווח רחוק.

¹ המסמך אינו עוסק בחיילים נעדרים שעניינם מטופל על ידי צה"ל.

² משטרת ישראל, אגף המבצעים, נהלי אג"מ, פרק: מבצעים וחירום, תת-פרק: מענה מבצעי לאירועים, מספר: 221.110.02, [נוהל איתור נעדרים](#), תאריך תחילה: 22 באוגוסט 2019, פרסום: 29 ביולי 2020.

³ הנוהל מזכיר גורמים נוספים המשפיעים על דחיפות הטיפול: מצבו הרפואי של הנעדר, נסיבות ההיעדרות, חשש לחיי אדם, מקום ההיעדרות, תנאי מזג האוויר, נשיאת נשק, ניידות (ברכב או ברגל). שם.

- בשנים 2018-2023 התקבלו במשטרה 136,100 הודעות על נעדרים, ובחמישית המקרים לערך נפתח תיק נעדר. הנתונים שיוצגו במסמך הם רק על המקרים שבהם נפתח תיק נעדר.
- נכון לחודש יוני 2024, היו מוכרים למשטרה 593 נעדרים – רובם נעדרים לטווח רחוק. במועד הפקת הנתונים נותרו 5-12 תיקי נעדרים מכל אחת מהשנים 2000-2022 (בממוצע שמונה תיקים בשנה) אשר עדיין נמצאים בטיפול.
- מקרב 593 הנעדרים שתיקיהם עדיין פתוחים:
 - כ-10% היו קטינים בזמן בו דווחה היעדרותם, כ-81% היו בגירים עד גיל 69 (כולל) וכ-10% היו בגירים בגיל 70 ומעלה. נציין כי בקרב בני ה-70 ומעלה (אשר כאמור, הם אחת מהקבוצות המוגדרות נעדרים בסיכון גבוה) שיעור הבלתי-מאותרים גבוה יחסית לקבוצות גיל אחרות.
 - 75% הם זכרים: גברים, נערים או ילדים – יותר משיעורם באוכלוסייה.
 - 25% הם לא-יהודים – קצת יותר משיעורם באוכלוסייה.
- לפי נוהל של המשטרה אפשר לגנוז תיקי נעדרים שלא אוכנו בחלוף חמש שנים מההודעה על ההיעדרות (בהמלצת קצין אגף החקירות והמודיעין וראש חוליית נעדרים). החקירה בתיק גנוז מתחדשת רק אם מתקבל מידע חדש או אם מתגלים אפיקי חקירה שלא נבדקו בעבר; בפועל, נראה שכמעט כל התיקים נגנזים. בחלוף 70 שנה ממועד ההיעדרות הנוהל מאפשר לבער את תיקי הנעדרים.

נתוני משטרת ישראל על נעדרים

על פי רוב, הודעות על נעדרים נמסרות למשטרה דרך המוקד הטלפוני 100 או על ידי אזרחים שמגיעים לתחנות המשטרה כדי לדווח. מידע על נעדר עשוי להגיע גם מגופים כמו שב"כ, צה"ל, משרד החוץ, רשות הטבע והגנים, הרשות הפלסטינית, ורכזי ביטחון ביישובים.

לפי פקודת המשטרה "טיפול המשטרה באיתור נעדרים ובזיהוי אלמונים": "התקבלה הודעה על נעדר, יפתח החוקר תיק נעדר ובהתאם לנסיבות ולקריטריונים שבסעיף ההגדרות יוגדר כנעדר או כנעדר בסיכון גבוה...".⁴ מהנתונים שהועברו אלינו לצורך כתיבת המסמך עולה כי בפועל **לא בכל מקרה של הודעה למשטרה נפתח תיק נעדר**. לפי נתונים שנמסרו ממשטרת ישראל בתשובה על פנייתנו, **בשנים 2018-2023 התקבלו במשטרה 136,100 הודעות על נעדרים, ובעקבות 28,945 מהן (21%) נפתח תיק נעדר; בשאר ההודעות למשטרה (107,155)**

**בשנים 2018-2023
התקבלו במשטרה
136,000 הודעות על
נעדרים. בערך
בחמישית מהן נפתחו
תיקי נעדר**

⁴ משטרת ישראל, מדור פקודות המשטרה, פקודות משטרת ישראל של המפקח הכללי, פקודות המטה הארצי, פרק: חקירות, תת-פרק: חקירת עבירות, מספר: 14.01.29, [טיפול המשטרה באיתור נעדרים ובזיהוי אלמונים](#), תאריך פרסום ותאריך תוקף: 10 בדצמבר 2018.

הודעות – 79%) לא נפתח תיק נעדר.⁵ בפקודת המשטרה האמורה לא נקבעו מקרים שבהם אפשר לחרוג מן ההוראות (כלומר להחליט שלא לפתוח תיק בעקבות הודעה על נעדר).

אין לנו הסבר לפער בין מספר ההודעות למספר התיקים שנפתחו או מידע על כלל הגורמים שבגינם מחליטים לפתוח תיק נעדר, אך אפשר לשער שמספר **ההודעות** למשטרה משקף את ערנות הציבור להיעדרות של בני משפחה, חברים או אנשים אחרים, ואילו מספר **התיקים** שנפתחו משקף את שיקול הדעת של הגורם המשטרתי שהחליט על פתיחת התיק. כמו כן, ייתכן כי הפער בין מספר ההודעות למספר התיקים יכול בחלקו לנבוע מכך שיש תיקים שבהם התקבלה יותר מהודעה אחת על נעדר. **כל הנתונים שיוצגו בהמשך המסמך הם על המקרים שבהם נפתח תיק נעדר.**

כפי שעלה במסמך קודם של מרכז המחקר והמידע של הכנסת בנושא - כמעט כל הנעדרים המדווחים למשטרה מאותרים תוך זמן קצר (חיים או מתים) אבל חלק קטן מהם – פחות מ-1% – אינם נמצאים גם לטווח רחוק ותיקי החקירה שלהם עדיין לא נסגרו.⁶ לצורך הכנת המסמך הנוכחי, מרכז המחקר והמידע של הכנסת פנה למשרד לביטחון לאומי בבקשה לנתוני המשטרה על הנעדרים. ביקשנו נתונים על כלל התיקים שהמשטרה פתחה בעקבות דיווח על נעדר, ונתונים על הנעדרים שתיקי החקירה שלהם עדיין פתוחים – מרביתם נעדרים לטווח רחוק. המשרד העביר את שתי מערכות הנתונים בהפרש של כמה חודשים:

- בחודש מאי 2024 נמסרו רק הנתונים על **כלל תיקי הנעדרים מאז קום המדינה שמתועדים במשטרה – 92,169 תיקים** – נתונים אלו הופקו בחודש מרץ 2024. נקדים ונציין כי רישום מסודר של תיקי הנעדרים החל רק סביב שנת 2000, ולכן כמעט כל התיקים האלה נפתחו אחרי שנה זו. המידע על השנים שקדמו לשנה זו הוא **חלקי**.⁷ ב**נספח 2** מוצגים נתוני התיקים הללו בכמה פילוחים: לפי שנת ההיעדרות, לפי מחוזות המשטרה ולפי מאפייני הנעדר (מגדר, קבוצת אוכלוסייה וקבוצות גיל).
- בחודש אוגוסט 2024 נמסרו גם הנתונים על **593 נעדרים שתיקיהם עדיין פתוחים** –⁸ נתונים אלו הופקו ביוני 2024, וב**נספח 1** יוצגו פילוחים שלהם לפי קבוצות גיל, מגדר וקבוצת אוכלוסייה.

⁵ נתוני הנעדרים כוללים גם נעדרים בחו"ל. עדן ששון, לשכת השר לביטחון לאומי, תשובות על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 16 במאי 2024 ו-8 באוגוסט 2024.

⁶ נורית יכימוביץ-כהן, **טיפול המשטרה והמרכז הלאומי לרפואה משפטית באיתור נעדרים אזרחיים וביהוי אלמונים**, מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 9 בדצמבר 2015.

⁷ עדן ששון, לשכת השר לביטחון לאומי, תשובות על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 16 במאי 2024 ו-8 באוגוסט 2024.

⁸ בתשובת המשטרה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת נכתב כי בסוף שנת 2023 היו מוכרים לה 606 נעדרים, אולם הפילוחים שהופקו במשטרה בשנת 2024 כללו 593 נעדרים. שם.

כמעט כל הנעדרים
המדווחים למשטרה
מאותרים תוך זמן
קצר אבל חלק קטן
מהם (פחות מ-1%)
אינם נמצאים גם
לטווח רחוק ותיקי
החקירה שלהם עדיין
פתוחים

באתר "[איתור נעדרים](#)" של משטרת ישראל יש מידע על נעדרים שעדיין לא אותרו, ותיק הנעדר שלהם טרם נסגר.⁹ המידע על הנעדרים כולל תמונה של הנעדר ופרטים נוספים אודותיו: שם, תאריך לידה, המקום שבו הוא נראה לאחרונה,¹⁰ תאריך ההיעדרות, פרטי התקשרות עם היחידה החוקרת (מספר טלפון וכתובת דוא"ל), מספר תיק במשטרה, ומידע נוסף כמו מקום מגורים, מגדר, גובה, צבע עיניים, גוון עור, צבע שיער, שיער פנים, משקפיים, קעקועים, צלקות, תיאור של הבגדים שהנעדר לבש בעת ההיעדרות, שפות שהנעדר מדבר.¹¹

בבדיקה שערכנו ב-11 בפברואר 2025 היה באתר מידע על **344 נעדרים – 58% מהנעדרים המוכרים למשטרה שתיקיהם עדיין פתוחים**.¹² במסמך קודם (מנובמבר 2015) דיווחנו כי באתר הנעדרים של המשטרה היה מידע על 76 נעדרים בלבד; במועד זה היו מוכרים למשטרה 529 נעדרים, והמשטרה ייחסה את מספרם הקטן של הנעדרים באתר לסרבול הטכני של הפרסום בו.¹³ מאז עבר דף האינטרנט האמור לאתר GOV.IL ונוספו לו מאות נעדרים, אבל עדיין 42% מהנעדרים המוכרים למשטרה אינם מפורסמים בו. לדוגמה, באתר לא מופיע מידע על הנעדרת היימנוט קסאו (שהייתה בת 9 בעת הדיווח על היעדרותה) על אף שעניינה נמצא על סדר היום הציבורי מזה כשנה. אשר למי שהיעדרותם דווחה בחמש השנים האחרונות (מאז 1 בינואר 2020) – באתר מפורסמים חמישה נעדרים כאלו, אחד מהם הוא אברהם משה (מוישי) קלינרמן שהיה קטין בן 16.5 כאשר דווחה היעדרותו.¹⁴ בהקשר זה נציין כי רק מהשנים 2022-2020 נותרו 20 תיקי נעדר פתוחים.¹⁵ **לעניין זה עולה השאלה מהם הקריטריונים להחלטה על פרסום המידע באתר. למעט מקרים מסוימים, הנוהל המשטרתי אינו עוסק בכך.**¹⁶

⁹ משטרת ישראל, [איתור נעדרים](#), כניסה: 11 בפברואר 2025.

¹⁰ במה שקשור למקום שבו הנעדר נראה לאחרונה, בדרך כלל מצוין שם היישוב. לעיתים לא מצוין שם יישוב, אלא אזור, צומת, שם של מוסד חינוכי, בית חולים, או מחנה צבאי. משטרת ישראל, [איתור נעדרים](#), כניסה: 11 בפברואר 2025.

¹¹ לדוגמה פרטים נוספים שמופיעים באתר באשר להיעדרות של ילד: "מדובר בהיעדרות ילד בן שנתיים וחצי. הנעדר נראה לאחרונה בתאריך 4/4/1951 במעברה בפרדס חנה, ומאז נעלמו עקבותיו. הנעדר לבש אפודה כחולה ומתחתיה שתי גופיות ונעל סנדלים".

¹² מקרב 344 הנעדרים המפורסמים באתר: 255 הם זכרים, 89 הן נקבות. 288 נעדרים (84%) נמצאים בטיפול חוליית נעדרים והשאר נמצאים בטיפולן של יחידות טריטוריאליות – מרביתן מטפלות בנעדר אחד או שניים, ויש כמה יחידות טריטוריאליות שבהן מטופלים יותר נעדרים; הבולטת בהן היא אשקלון, בה מטופלים תשעה נעדרים. כמו כן, ביחידת אשדוד וביחידת זבולון מטופלים ארבעה נעדרים. יש יחידות טריטוריאליות אשר כיום אין באחריותן נעדרים. שם.

¹³ נורית יכימוביץ-כהן, [טיפול המשטרה והמרכז הלאומי לרפואה משפטית באיתור נעדרים אזרחיים ובזיהוי אלמונים](#), מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 9 בדצמבר 2015.

¹⁴ נוסף עליהם מפורסמים באתר שלושה בגירים שהיעדרותם דווחה בחמש השנים האחרונות: אישה בת 37, גבר בן 22 וגבר בן 60. משטרת ישראל, [איתור נעדרים](#), כניסה: 11 בפברואר 2025.

¹⁵ משנת 2020 נותרו שישה תיקי נעדר פתוחים; משנת 2021 – שישה תיקים; משנת 2022 – שמונה תיקים; משנת 2023 – 79 תיקים (כאמור יתכן שחלקם קשורים בטבח השבעה באוקטובר והם נכללו בנתונים בטעות); מהמחצית הראשונה של שנת 2024 – 19 תיקים. עדן ששון, לשכת השר לביטחון לאומי, תשובות על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 16 במאי 2024 ו-8 באוגוסט 2024.

¹⁶ לפי נוהל מסירת ידיעות לציבור ולגורמי התקשורת, היעדרות של קטין חוסה תפורסם רק באישור הוריו או האפוטרופוס שלו. משטרת ישראל, מדור פקודות המשטרה, פקודות משטרת ישראל של המפקח הכללי, פקודות המטה הארצי, פרק: המשטרה והציבור, תת-פרק: מסירת ידיעות לציבור ולתקשורת, מס' 04.01.01, [מסירת ידיעות לציבור ולגורמי התקשורת](#), תאריך פרסום ותאריך תחילה: 4 במרץ 2021.

גורמים במשטרה המטפלים בתיקי נעדרים

ככלל, תיקי נעדרים נפתחים ביחידות הטריטוריאליות. לפי פקודת המשטרה "טיפול המשטרה באיתור נעדרים ובזיהוי אלמונים" **תיקי חקירת נעדרים ייסגרו רק במקרה שהנעדר מאוכן**, כלומר כאשר הוא מאותר או במקרה שיש ידיעה מהימנה ובדוקה על מקום הימצאותו, לרבות רישום במעבר ביקורת גבולות המעיד כי הנעדר עזב את הארץ מרצונו. אמנם כל עוד הנעדר לא אוכן לא סוגרים את התיק, אך הנוהל קובע כי **תיק נעדר ייגנז** באישור ראש מחלקת החקירות, בהתקיים כל התנאים האלה:¹⁷

- עברו **חמש שנים** מהמועד שבו נתקבלה במשטרה הודעה על היעדרות;
- מפקד היחידה שחקרה את ההיעדרות סבור כי **מוצו אפשרויות החקירה**;
- קצין אגף החקירות והמודיעין (אח"מ) המחוזי העביר לחוליית נעדרים (המשויכת לאח"מ) המלצה מנומקת לגניזת התיק, וראש חוליית נעדרים הצטרף להמלצה זו, והעבירה עם תיק החקירה ותיק המעקב להחלטת ראש מחלקת החקירות.

בהתקיים התנאים האמורים התיק נגנז באחריות חוליית נעדרים. עוד נקבע בנוהל כי החקירה בתיק גנוז תחודש אם יתקבל מידע חדש או אם יתגלו אפיקי חקירה שלא נבדקו בעבר. הממצא ייבדק על ידי חוליית נעדרים, ובהתאם יועבר ליחידה הרלוונטית להמשך טיפול.

מהאמור לעיל נובע כי בחלוף חמש שנים אפשר לגנוז את תיקי הנעדרים, אך אין חובה לעשות כן. בפועל נראה שכמעט כל התיקים נגנזים, שכן במועד הפקת הנתונים, 523 מתיקי הנעדרים שטרם נסגרו (88%) היו בטיפול אח"מ (ככל הנראה בחוליית נעדרים), ולכן סביר להניח שהם יחקרו רק אם יגיע מידע חדש בעניינם. שאר התיקים (70 תיקים, 12%) היו בטיפול המחוזות הטריטוריאליים – מרביתם (58 תיקים, 83%) נפתחו בחמש השנים האחרונות.¹⁸ להשלמת התמונה נציין כי לפי פקודת המשטרה "טיפול המשטרה באיתור נעדרים ובזיהוי אלמונים", תיק נעדר שנושאו לא אוכן יבוער בתום 70 שנה מיום ההיעדרות, באישור ראש מחלקת חקירות.¹⁹

ככלל, תיקי נעדרים נפתחים ומטופלים ביחידות המשטרה הטריטוריאליות. תיק נעדר נסגר כאשר הנעדר מאוכן

אפשר לגנוז תיק נעדר בחלוף חמש שנים ממועד ההודעה על ההיעדרות, בתנאי שמפקד היחידה החוקרת סבור כי מוצו אפשרויות החקירה, ובהמלצת קצין אח"מ וראש חוליית נעדרים של המשטרה. בתיק גנוז החקירה מתחדשת אם מתקבל מידע חדש או אם מתגלים אפיקי חקירה שלא נבדקו בעבר

המשטרה רשאית לגנוז תיקי נעדרים, אך היא אינה מחויבת לכך. נראה כי בפועל כמעט כל תיקי הנעדרים נגנזים

¹⁷ משטרת ישראל, מדור פקודות המשטרה, פקודות משטרת ישראל של המפקח הכללי, פקודות המטה הארצי, פרק: חקירות, תת-פרק: חקירת עבירות, מספר: 14.01.29, [טיפול המשטרה באיתור נעדרים ובזיהוי אלמונים](#), תאריך פרסום ותאריך תוקף: 10 בדצמבר 2018. סעיף 3 יב.

¹⁸ מקרב התיקים שהיו משויכים למחוזות טריטוריאליים, 18 תיקים היו משויכים למחוז הדרום, 15 תיקים – למחוז תל אביב, 12 תיקים – למחוז הצפון, תשעה תיקים – למחוז המרכז, עוד תשעה תיקים – למחוז חוף, ארבעה תיקים למחוז יהודה ושומרון, שלושה תיקים היו משויכים למחוז ירושלים. עדן ששון, לשכת השר לביטחון לאומי, תשובות על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 16 במאי 2024 ו-8 באוגוסט 2024.

¹⁹ משטרת ישראל, מדור פקודות המשטרה, פקודות משטרת ישראל של המפקח הכללי, פקודות המטה הארצי, פרק: חקירות, תת-פרק: חקירת עבירות, מספר: 14.01.29, [טיפול המשטרה באיתור נעדרים ובזיהוי אלמונים](#), תאריך פרסום ותאריך תוקף: 10 בדצמבר 2018.

תיקי נעדרים שעודם פתוחים – מבט לאורך שנים

נכון לחודש יוני 2024
היו במשטרה 593
תיקי נעדרים שעדיין
פתוחים, ובהם 5-12
תיקים שנותרו
פתוחים מכל אחת
מהשנים 2000-2022

להלן יוצגו נתוני המשטרה על 593 הנעדרים שתיקיהם עדיין לא נסגרו. לבקשת מרכז המחקר והמידע של הכנסת, המשטרה מסרה את הנתונים על הנעדרים האלו בפילוח לפי שנת הדיווח על ההיעדרות.

במועד הפקת הנתונים נותרו 5-12 תיקי נעדרים מכל אחת מהשנים 2000-2022 (בממוצע שמונה תיקים בשנה) אשר עדיין נמצאים בטיפול. שנת 2023 היא חריגה: לפי רישומי המשטרה בשנה זו היו 79 נעדרים שתיקיהם עדיין לא נסגרו.²⁰ לפי תשובת המשטרה על פנייתנו, נתוני שנת 2023 אינם כוללים את נעדרי מלחמת חרבות ברזל;²¹ אך לאור המספר החריג של נעדרים משנה זו שתיקיהם עדיין לא נסגרו, אפשר שחלק ניכר מהם דווחו סביב השבעה באוקטובר, ובטעות נכללו בנתונים שנמסרו לנו.

מיהם הנעדרים שתיקיהם עדיין פתוחים?

להלן יוצגו נתונים על מאפייני הנעדרים שתיקיהם עדיין פתוחים: קבוצות גיל (טבלה 1), מגדר (טבלה 2) וקבוצת אוכלוסייה (טבלה 3). לצורך ההשוואה, בצד הנתונים האלו יוצגו גם נתונים על כלל תיקי הנעדרים המתועדים (כאמור, הנתונים כוללים נעדרים מקום המדינה, אך בפועל רובם נפתחו משנת 2000 והלאה), וכן התפלגות של כלל תושבי המדינה לפי קבוצות גיל, מגדר או קבוצת אוכלוסייה.²²

התפלגות לפי קבוצות גיל

טבלה 1: התפלגות לפי קבוצות גיל של: נעדרים שנרשמו בתיקי משטרה;

נעדרים שתיקיהם עדיין פתוחים; כלל האוכלוסייה (ממוצע לשנת 2022)²³

קבוצת גיל (בעת ההיעדרות)	שיעור באוכלוסייה ממוצע 2022 ²⁴	תיקי נעדרים במשטרה ²⁵	נעדרים שתיקיהם עדיין פתוחים ²⁶
קטינים	33%	29%	10%
בגירים עד גיל 69	59%	65%	81%
בגירים בגיל 70 ומעלה	9%	6%	10%
סך הכול	101%*	100%	101%*

* בחלק מהמקרים האחוזים עוגלו כלפי מעלה ולכן סכומם גדול מ-100

²⁰ עדן ששון, לשכת השר לביטחון לאומי, תשובות על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 16 במאי 2024 ו-8 באוגוסט 2024.

²¹ שם.

²² התפלגויות אלו מסתמכות על נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (למ"ס) על אוכלוסיית ישראל בשנת 2022; ייתכן שבשנים אחרות ההתפלגות הייתה שונה. למ"ס, [אוכלוסייה, לפי קבוצת אוכלוסייה, דת, מין וגיל, ממוצע 2022](#).

²³ שם, עדן ששון, לשכת השר לביטחון לאומי, תשובות על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 16 במאי 2024 ו-8 באוגוסט 2024.

²⁴ שם.

²⁵ קבוצה זו כוללת 89,059 נעדרים שגילם תועד במערכת המחשוב של המשטרה. עדן ששון, לשכת השר לביטחון לאומי, תשובות על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 16 במאי 2024 ו-8 באוגוסט 2024.

²⁶ קבוצה זו כוללת 593 נעדרים שתיקיהם עדיין לא נסגרו. עדן ששון, לשכת השר לביטחון לאומי, תשובות על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 16 במאי 2024 ו-8 באוגוסט 2024.

לפי נתוני הטבלה, קטינים הם 33% מאוכלוסיית ישראל, ו-29% מהנעדרים שנרשמו בכלל תיקי הנעדר המתועדים. בסופו של דבר שיעור גבוה של הקטינים מאותרים וכך שיעור הקטינים שתיקיהם עדיין פתוחים קטן בהרבה – כ-10%. **כיום מתועדים במשטרה 57 נעדרים שהיו קטינים בעת היעדרותם שתיקיהם לא נסגרו.**²⁷ גילם הממוצע (בעת הדיווח על ההיעדרות) של הקטינים הנעדרים שתיקיהם טרם נסגרו היה 12, אבל יש טווח רחב של גילאים שבהם דווח על היעדרות.²⁸

מבט על נעדרים שהיעדרותם דווחה כשהיו בני 70 ומעלה

כאמור, נוהל איתור נעדרים של המשטרה קובע כי קשישים בגיל 70 ומעלה נחשבים לנעדרים בסיכון גבוה.²⁹ לפי נתוני טבלה 1, שיעורם של בני ה-70 ומעלה מקרב כלל תושבי ישראל הוא 9%. לקבוצת גיל זו נפתחים 6% מתיקי ההיעדרות, אך שיעור הנעדרים לטווח רחוק בקרבם הוא 10%.

בהקשר זה נזכיר כי גם במסמך קודם מצאנו ששיעור הנעדרים שאינם מאותרים לטווח רחוק גבוה במיוחד בקרב קשישים; לפי נתונים על נעדרים מהשנים 1992-2014, שיעור הילדים (עד גיל 12) שתיקיהם עדיין פתוחים מכלל התיקים שנפתחו בגין היעדרות ילדים הוא 0.08%, ושיעור זה בקרב בני נוער (בגיל 13-17) הוא 0.04%. בקרב נעדרים בני 18-30 השיעור המקביל הוא 0.37% ובקרב בני 31-50 שיעור זה הוא 0.81%. השיעור גדל עוד יותר בקרב נעדרים בגיל 70-51 (0.88%), והוא מגיע לשיא של 1.06% בקרב נעדרים שגילם 71 ומעלה.³⁰ כלומר, כאחוז מקרב הנעדרים בגיל 71 ומעלה אינם מאותרים.

²⁷ המגדר של 56 קטינים רשום במערכת המחשוב של המשטרה. 33 מהם (59%) הם נערים או ילדים; 23 (41%) הן נערות או ילדות. 40 מהנעדרים שהיעדרותם דווחה כשהיו קטינים (70%) שייכים לקבוצת "יהודי או לא ידוע" (לפי סיווג של המשטרה); 17 מהנעדרים שהיעדרותם דווחה כשהיו קטינים (30%) הם לא-יהודים. שם.

²⁸ להלן מידע על הקטינים הנעדרים לפי גיל בעת ההיעדרות ולפי תקופות. **שנות ה-50** – מתקופה זו נותרו שמונה נעדרים קטינים, מהם שלושה פעוטות שגילם בעת ההיעדרות היה 2-3 (בנים), וחמישה נעדרים בגיל 15-17 (רובם בנים). **שנות ה-60** – מתקופה זו נותרו שבעה נעדרים קטינים: בעת ההיעדרות שישה מהם היו בגיל 2-7 (פעוט בן שנתיים, ילד בן 4, שני ילדים בני 7, וילדה בת 6), ואחד מהם היה בן 16. **שנות ה-70** – שישה נעדרים קטינים, ובהם תינוק שהיה בגיל שנתיים בעת ההיעדרות, ילד בגיל 12, שתי נערות ושני נערים שהיו בני 16-17 בעת ההיעדרות. **שנות ה-80** – 11 נעדרים קטינים: פעוטה בת שנתיים (בעת ההיעדרות), ילד בגיל 10, שלושה ילדים בגיל 13-14, שלושה נערים ושלוש נערות בגילאי 15-17. **שנות ה-90** – 10 נעדרים קטינים: תינוקת שהייתה בגיל שנה בעת ההיעדרות, פעוטה שהייתה בגיל 3, ילד וילדה שהיו בגיל 9, וכן חמישה נערים ונערה אחת שהיו בגיל 15-17 בעת ההיעדרות. **2000-2010** – ארבעה נעדרים קטינים: שלוש נערות ונער שגילם בעת ההיעדרות היה 14-16. **2011-2015** – נערה בת 16 וילד בן 9 בזמן ההיעדרות. מהשנים **2016-2022** לא נותרו תיקים פתוחים של נעדרים קטינים. משנת 2023 נותרו תיקי נעדרים פתוחים של תינוק בן פחות משנה ושל נער ונערה בגיל 13-14, ובשנת 2024 היו 7 תיקי נעדרים פתוחים במועד הפקת הנתונים, אך מידע זה הוכן במהלך שנת 2024 ומטבע הדברים ייתכן שנעדרים אלו כבר אותרו. שם.

²⁹ משטרת ישראל, אגף המבצעים, נהלי אג"מ, פרק: מבצעים וחירום, תת-פרק: מענה מבצעי לאירועים, מספר: 221.110.02, [נוהל איתור נעדרים](#), תאריך תחילה: 22 באוגוסט 2019, פרסום: 29 ביולי 2020.

³⁰ נורית יכימוביץ-כהן, [טיפול המשטרה והמרכז הלאומי לרפואה משפטית באיתור נעדרים אזרחיים ובזיהוי אלמונים](#), מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 9 בדצמבר 2015.

ככל הנראה ההיעדרויות בקבוצות גיל שונות מאופיינות בנסיבות שונות, למשל בני נוער שהיעדרותם מדווחת לאחר בריחה מהבית ובהמשך הם חוזרים מעצמם או מאותרים, אל מול היעדרויות של קשישים שסובלים מדמנציה, שיחזרו רק אם יאותרו (חיים או מתים).

התפלגות לפי מגדר

טבלה 2: התפלגות לפי מגדר של: נעדרים שנרשמו בתיקי משטרה; נעדרים שתיקיהם

עדיין פתוחים; כלל האוכלוסייה (ממוצע לשנת 2022)³¹

מגדר	שיעור באוכלוסייה ממוצע 2022 ³²	תיקי נעדרים במשטרה ³³	נעדרים שתיקיהם עדיין פתוחים ³⁴
נקבות	50%	41%	25%
זכרים	50%	59%	75%
סך הכול	100%	100%	100%

כמוצג בטבלה, זכרים הם 50% מאוכלוסיית ישראל ו-59% מהנעדרים שנרשמו בתיקי נעדר. לעומת זאת, שלושה רבעים מהנעדרים שתיקיהם עדיין פתוחים הם זכרים, ומכאן עולה שגברים, נערים וילדים מאותרים פחות מנשים, נערות וילדות.

התפלגות לפי קבוצות אוכלוסייה

טבלה 3: התפלגות לפי קבוצות אוכלוסייה של: נעדרים שנרשמו בתיקי משטרה; נעדרים

שתיקיהם עדיין פתוחים; כלל האוכלוסייה (ממוצע לשנת 2022)³⁵

קבוצת גיל	תיקי נעדרים במשטרה ³⁶	נעדרים שתיקיהם עדיין פתוחים ³⁷
לא-יהודי	15%	24%
יהודי או לא ידוע	85%	76%
סך הכול	100%	100%

במבט מגדרי:
גברים, נערים וילדים הם 59% מהנעדרים הרשומים בכלל התיקים שנפתחו ו-75% מהנעדרים בתיקים שעדיין פתוחים

לא-יהודים הם 15% מהנעדרים בכלל תיקי הנעדר, ו-24% מהנעדרים בתיקים שעדיין פתוחים

³¹ עדן ששון, לשכת השר לביטחון לאומי, תשובות על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 16 במאי 2024 ו-8 באוגוסט 2024. למ"ס, [אוכלוסייה, לפי קבוצת אוכלוסייה, דת, מין וגיל, ממוצע 2022](#).

³² בשנת 2022 חיו בישראל 9,557,506 תושבים, מהם: 4,748,581 זכרים (49.7%) ו-4,808,925 נקבות (50.3%). למ"ס, [אוכלוסייה, לפי קבוצת אוכלוסייה, דת, מין וגיל, ממוצע 2022](#).

³³ קבוצה זו כוללת 89,059 נעדרים שגילם תועד במערכת המחשוב של המשטרה. עדן ששון, לשכת השר לביטחון לאומי, תשובות על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 16 במאי 2024 ו-8 באוגוסט 2024.

³⁴ קבוצה זו כוללת 593 נעדרים שתיקיהם עדיין לא נסגרו. עדן ששון, לשכת השר לביטחון לאומי, תשובות על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 16 במאי 2024 ו-8 באוגוסט 2024.

³⁵ עדן ששון, לשכת השר לביטחון לאומי, תשובות על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 16 במאי 2024 ו-8 באוגוסט 2024. למ"ס, [אוכלוסייה, לפי קבוצת אוכלוסייה, דת, מין וגיל, ממוצע 2022](#).

³⁶ קבוצה זו כוללת 89,059 נעדרים שגילם תועד במערכת המחשוב של המשטרה. עדן ששון, לשכת השר לביטחון לאומי, תשובות על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 16 במאי 2024 ו-8 באוגוסט 2024.

³⁷ קבוצה זו כוללת 593 נעדרים שתיקיהם עדיין לא נסגרו. עדן ששון, לשכת השר לביטחון לאומי, תשובות על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 16 במאי 2024 ו-8 באוגוסט 2024.

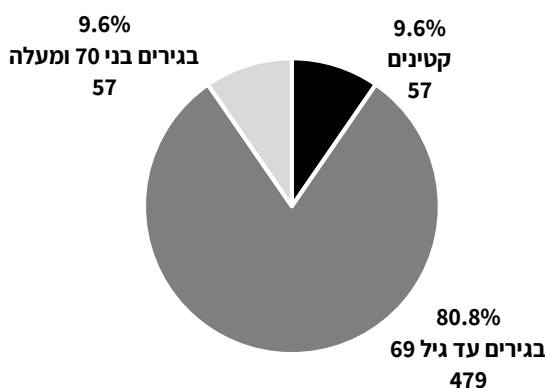
לפי נתוני הטבלה, לא-יהודים הם 15% מהנעדרים שנרשמו בתיקי נעדר ו-24% מהנעדרים שתיקיהם עדיין פתוחים. אין בידינו נתונים על התפלגות הקבוצות האלו בחברה הישראלית, אך נציין כי לפי נתוני למ"ס בשנת 2022 21% מתושבי ישראל היו ערבים ו-79% היו שייכים לקבוצת "יהודים ואחרים".³⁸ מכאן עולה השאלה אם בחברה הלא-יהודית יש פחות נעדרים, או שיש תת-דיווח למשטרה על נעדרים, או ששיקול הדעת של קציני המשטרה גורם לכך שייפתחו פחות תיקים במקרה של נעדרים מקבוצה זו.

³⁸ למ"ס, אוכלוסייה, לפי קבוצת אוכלוסייה, דת, מין וגיל, ממוצע 2022.

נספח 1: כלל הנעדרים שתיקיהם עדיין פתוחים

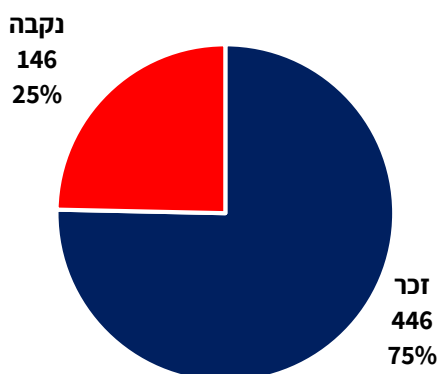
בתרשימים 1-3 יוצגו נתוני המשטרה על 593 הנעדרים שהיעדרותם דווחה למשטרה מאז קום המדינה ותיקיהם עדיין פתוחים, בפילוח לפי קבוצות גיל, מגדר וקבוצת אוכלוסייה. כאמור, רובם המוחלט נעדרים משנת 2000 ואילך, שכן קודם לכן לא היה תיעוד טוב של התיקים.

תרשים 1: נעדרים שתיקיהם עדיין פתוחים, לפי קבוצות גיל בעת ההיעדרות, 1949 עד יוני 2024³⁹

לפי נתוני התרשים, מקרב הנעדרים שתיקיהם עדיין פתוחים, 57 (כ-10%) היו קטינים בעת ההיעדרות, 479 (81%) היו בגירים בני 69 ומטה, ו-57 (כ-10%) היו קשישים בני 70 ומעלה.⁴⁰

תרשים 2: נעדרים שתיקיהם עדיין פתוחים, לפי מגדר, 1949 עד יוני 2024⁴¹

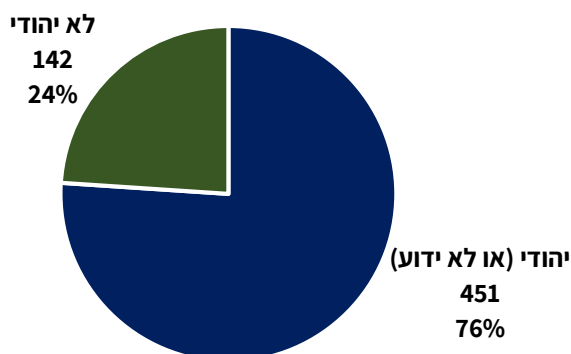
לפי נתונים אלו, בקרב הנעדרים שתיקיהם עדיין פתוחים, יש ייצוג-יתר של גברים, נערים או ילדים (75%); היתר (25%) הן נשים, נערות או ילדות.

³⁹ עדן ששון, לשכת השר לביטחון לאומי, תשובות על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 16 במאי 2024 ו-8 באוגוסט 2024.

⁴⁰ שם.

⁴¹ שם.

תרשים 3: נעדרים שתיקיהם עדיין פתוחים, לפי קבוצת אוכלוסייה, 1949 עד יוני 2024⁴²

לפי נתונים אלו, כשלושה רבעים (76%) מהנעדרים שתיק החקירה שלהם עדיין פתוח שייכים לקבוצה שהמשטרה כינתה יהודים (או לא ידוע),⁴³ וכרבע מהם (24%) לא-יהודים. שיעור הלא-יהודים בין הנעדרים שתיקיהם עדיין פתוחים, קצת יותר גדול משיעורם באוכלוסייה, שהוא כחמישית.⁴⁴

⁴² עדן ששון, לשכת השר לביטחון לאומי, תשובות על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 16 במאי 2024 ו-8 באוגוסט 2024.

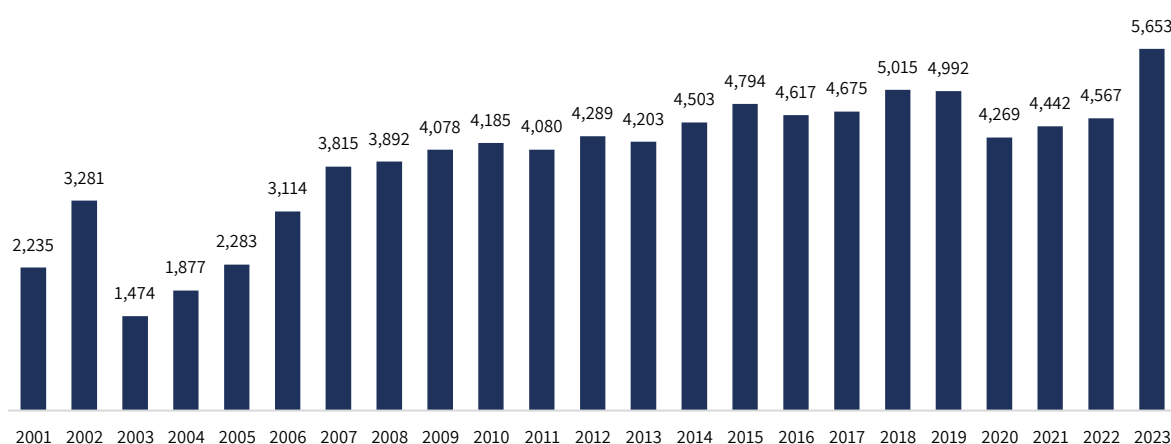
⁴³ בפילוח הנתונים שהמשטרה מסרה קבוצת היהודים כוללת גם את מי שקבוצת האוכלוסייה שלו אינה ידועה. שם.

⁴⁴ ככלל שיעור הלא יהודים מכלל תושבי ישראל הוא כחמישית, אם כי במהלך השנים שיעור זה השתנה מעט. נכון לסוף שנת 2024, 76.9% מתושבי ישראל היו יהודים ואחרים, 21% היו ערבים ו-2.1% היו זרים. למ"ס, אוכלוסיית ישראל בפתחה של שנת 2025, הודעה לתקשורת, 31 בדצמבר 2024. בשנת 2000 לדוגמה, שיעור הערבים בישראל היה 18.7% (בשנה זו חיו בישראל כ-6,369,300 תושבים – 4,955,400 מהם היו יהודים, 1,188.7 מהם היו ערבים וכ-225,200 היו אחרים). למ"ס, שנתון סטטיסטי לישראל 2023 – מספר 74 - לוח 2.1, אוכלוסייה לפי קבוצת אוכלוסייה.

נספח 2: תיקי נעדרים שנפתחו מאז קום המדינה

כאמור, במערכת המחשוב של המשטרה מתועדים 92,169 תיקי נעדר שנפתחו בין שנת 1949 לסוף מרץ 2024, אלא שדיווח מלא במערכות המחשוב של המשטרה החל רק בתחילת שנות ה-2000,⁴⁵ ולכן 99% מהנתונים נאספו בין שנת 2001 למועד הפקת הנתונים בסוף מרץ 2024. להלן יוצגו בתרשים 4 נתונים על תיקי נעדר שנפתחו מאז שנת 2001,⁴⁶ בפילוח לפי שנים. נזכיר, כי נתוני השנים הראשונות עשויים להיות פחות מהימנים, ובפרט אין לנו הסבר לירידה החדה במספר תיקי הנעדרים בין שנת 2002 לשנת 2003.

תרשים 4: תיקי נעדרים מהשנים 2001-2023⁴⁷

את הגידול המתון במרבית השנים הכלולות בתרשים אפשר לייחס לגידול באוכלוסיית ישראל, ששיעורו הוא בדרך כלל כ-2% בשנה. את הקיטון במספר התיקים בשנים 2020-2022 אפשר לייחס להגבלות הקורונה, אשר כללו סגרים בתחילת המגפה, ובהמשך הגבלות על התקהלות והמשך לימודים ועבודה מקוונים, שבגינם קטן מספר האנשים שיצאו מביתם. בשנת 2023 נפתחו 5,653 תיקי נעדר – גידול של כ-13% יחסית לשנת 2019 (קצת יותר משיעור גידול האוכלוסייה בין 2019 ל-2023).

הנתונים הופקו בסוף חודש מרץ 2024, ולכן נתוני שנת 2024 אינם מוצגים בתרשים. בשלושת החודשים הראשונים של השנה נפתחו 909 תיקי נעדר (בממוצע כ-303 בחודש, פחות מהנתון המקביל בשנת 2023, שהיה 471 נעדרים בממוצע לחודש).

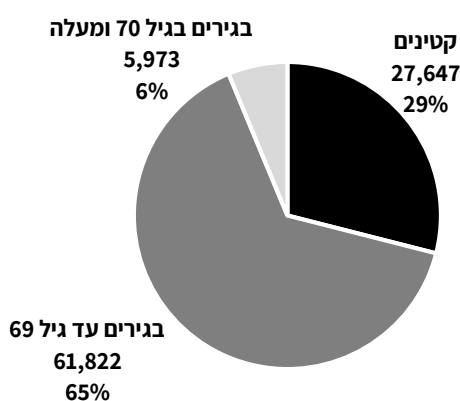
⁴⁵ עדן ששון, לשכת השר לביטחון לאומי, תשובות על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 16 במאי 2024 ו-8 באוגוסט 2024.
⁴⁶ עד שנת 1997 מתועדים במערכת המחשוב לא יותר מ-16 תיקים בשנה (וברוב השנים מתועד מספר חד-ספרתי של תיקים). בין שנת 1998 לשנת 2000 מתועדת פתיחה של 124-291 תיקים בשנה. שם.
⁴⁷ שם.

תיקי נעדרים לפי מאפייני הנעדרים

להלן יוצגו נתונים על תיקי הנעדרים שנפתחו מאז קום המדינה בפילוח לפי קבוצת אוכלוסייה, מגדר וקבוצות גיל. כאמור אנו משערים שנתוני פתיחת התיקים מושפעים הן ממספר ההודעות על נעדרים אשר נמסרות למשטרה, והן משיקול הדעת של גורם המשטרתי שמחליט על פתיחת התיק.

בתרשים 5 יוצגו נתונים על תיקי נעדרים שנפתחו בין שנת 1949 למועד הפקת הנתונים (מרץ 2024), בפילוח לפי קבוצות גיל.

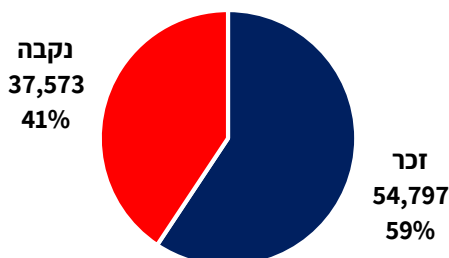
תרשים 5: תיקי נעדרים, לפי קבוצות גיל, 1949 עד סוף מרץ 2024⁴⁸

לפי נתונים אלו, מקרב תיקי הנעדרים המתועדים מאז קום המדינה - 29% נפתחו בשל היעדרות קטינים, 65% מהתיקים נפתחו בשל היעדרות בגירים עד גיל 69, ו-6% נפתחו בעקבות הודעה על היעדרות של קשיש בגיל 70 ומעלה.⁴⁹

בתרשים 5 יוצגו נתונים אלו בפילוח לפי מגדר.

תרשים 6: תיקי נעדרים בפילוח לפי מגדר, 1949 עד סוף מרץ 2024⁵⁰

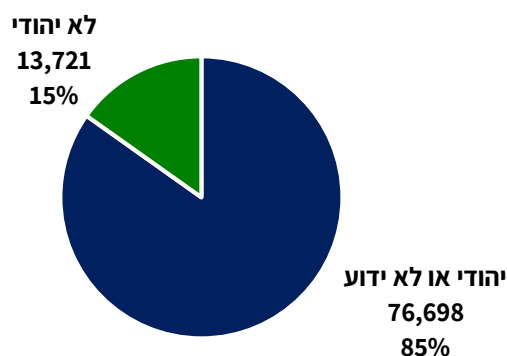

⁴⁸ עדן ששון, לשכת השר לביטחון לאומי, תשובות על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 16 במאי 2024 ו-8 באוגוסט 2024.
⁴⁹ שם. לצורך ההשוואה: בשנת 2022 היו בישראל כ-9,557,900 תושבים, כ-3,116,600 מהם קטינים (33%) וכ-819,800 מהם בגיל 70 ומעלה (9%). למ"ס, [אוכלוסייה, לפי קבוצת אוכלוסייה, דת, מין וגיל, ממוצע 2022](#).
⁵⁰ עדן ששון, לשכת השר לביטחון לאומי, תשובות על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 16 במאי 2024 ו-8 באוגוסט 2024.

לפי נתוני התרשים ב-59% מתיקי הנעדרים שנפתחו במשטרה מאז שנת 1949 נרשמו נעדרים זכרים (גברים, נערים או ילדים).

בתרשים 7 יוצגו נתונים על תיקי נעדרים שנפתחו בין שנת 1949 למועד הפקת הנתונים (מרץ 2024), בפילוח לפי קבוצת אוכלוסייה – לפי חלוקה של המשטרה: קבוצה המכונה "יהודי או לא ידוע" וקבוצה המכונה "לא-יהודי".

תרשים 7: תיקי נעדרים בפילוח קבוצת אוכלוסייה, 1949 עד סוף מרץ 2024⁵¹

לפי נתונים אלו, ב-85% מתיקי הנעדרים המוכרים מאז שנת 1949 נרשם נעדר "יהודי או לא ידוע", וב-15% נרשם נעדר לא-יהודי.

⁵¹ עדן ששון, לשכת השר לביטחון לאומי, תשובות על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 16 במאי 2024 ו-8 באוגוסט 2024.